

ιδανικά μας και στις ιδέες μας, πῶς εἶνε δυνατό νὰ χουν και τὴν ἀπύλυτη ἐκτίμησή μας; Πῶς μπορεῖ νὰ μᾶς συγκινοῦν και νὰ μᾶς εὐχαροστοῦν γιὰ νᾶχουν και τὴ λατρεία μας, νὰ μᾶς γεννοῦν τὸν ἐνθουσιασμό τὸ πρῶτο και σπουδαιότερο γνώρισμα, πού θεβαιώνει, δτι ἓνα πνευματικὸ δημιούργημα εἶνε μεγάλο γιὰ μᾶς; Ὅτι δὲ μᾶς ἐνθουσιάζει δὲν ἀξίζει τίποτε γιὰ τὸ πνεῦμά μας. Σήμερα π. χ. ἡ ἰδέα τῆς στενῆς πατρίδας συνταυτισμένη με τὴν ἰδέα τοῦ Κράτους, ἡ ἰδέα τῆς πατρίδος, πού θέλει ἐχθρούς γιὰ νὰ τοὺς πολεμᾷ και νὰ τοὺς ταπεινῶνῃ και νὰ τοὺς τιμωρῇ, ἀρχίζει νὰ ξεπέφτῃ στὴν κρίση μας και στὸ λογικὸ μας, ἀρχίζει νὰ μᾶς φαίνεται σὰν κάτι ἔξω ἀπὸ τὴν ἀνώτερη ἠθικότητα τῆς ἀνθρωπότητος. Κι' ὅταν ἔχουμε τέτοιαν ἀντίληψη τῆς ἰδέας τῆς πατρίδας, πῶς μπορεῖ νὰ μᾶς συγκινήῃ ὁ πατριωτισμὸς ἔξωθεν τῶν «Περσῶν» τοῦ Αἰσχύλου, ἡ ἢ πολυλογία τοῦ Σωκράτη στὸν Πλατωνικὸ «Κρίτων» ἢ ἡ νοικοκυρεμένη πολιτικὴ ἐλεγγεία τοῦ Σόλων ἢ τὸ θυωμένο τραγοῦδι τοῦ Ντερουλέντ ἢ ὁποιοδήποτε παρόμοιο ἔργο, καθὼς κι' ὁποιοδήποτε ἄλλο πνευματικὸ δημιούργημα, βγαλμένο ἀπὸ ἰδεολογία, πού σήμερα ἡ αὔριο δὲ θὰ τὴν τιμοῦμε; Γίνεται τώρα μιὰ ἀληθινὴ κοινωνικὴ ἐπανάσταση, πού γκρεμίζει σὲ συντριμμα παλιὰς και κυριαρχεῖς ιδέες. Τὴν ἐπανάσταση αὐτὴ πού τὴ βλέπουμε γύρω μας κ' ἐπάνω μας και πέρα και παντοῦ δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ τὴ γνωρίσουμε ε' ὄλο τὸ πλάτος τῆς, γιὰ νὰ διακρίνομε κι' ὅλες τὶς ἐντέλειές τῆς, τόσο στὴν κοινωνικὴ και πολιτικὴ ὅσο και στὴν καθαυτὸ πνευματικὴ ζωὴ μας.

Η. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

„ΚΟΚΚΙΝΟΙ ΚΡΙΝΟΙ“

ΑΝΩ ΚΙΟΥΛΛΗ

Στὸ συμπολεμιστὴ και ἀγαπημένο μου φίλο Ἄγγελο Δεβέντη

Χωριό, με τὴν ἀρόμπελῃ ζωομένη γύρα-γύρα
Στὰ χαλασμένα σπίνια σου και στὸ λευκὸ ἐξωκλήσι,
Ποιὰ μοῖρα τάχα σὺ κρατᾷς τὴ σφαιλισμένη θύρα
Και δὲν μπορεῖ στὴν ἄνοιξη κάποια ζωὴ νὰ ὀρμήσει;

Ποιὰ μοῖρα τάχα, ποῖος καιμὸς οὐρανοκαταλήτης;
Ποῦ κλίμα πού δὲν ἔλασσε τὸ πρῶτο χεῖρόν;
Ποῦ γέλιο, ποῦ φτερούγισμα, ποῖος ἀπτερος σπορογίτης;
Τὰ μουσκεμένα του φτερά βαθειά σου ἀναδιπλώνει;

Κάτου γελῶνε οἱ Ἔρωτες κι ἀνθοῦνε τὰ τραγοῦδια.
Ὁ κίμπος εἶναι ἀπέραντος σὰν τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου
Και στὸ βροδάκι τ' ἀλαφρὸ πετοῦνε τ' ἀγγελόδια
Σὰν πεταλοῦδια δλόχρυσά στὴν ἀ-θήνη τοῦ τόπου.

Ἐκεῖ τὸ γέλιο εἶναι πηγὴ κι ἐδῶ τὸ κλίμα βροχῆ.
Τὸ κυπαρίσσι τὸ λυγρὸ σὺ φάντασμα τοῦ χρόνου
Τὴν τραγικὴ σκορπᾷ κρηναγὴ στὴ ματωμένη δόση,
Και πάλι μαῦρο ὀρθώνεται τὸ σύμβολο τοῦ πόνου.

Στὰ σπίνια, στὰ χαλάσματα, στὸ φράχτη ἐκεῖ, στὰ δάση.
Κράζει τὸ δόσιμοιο πουλι τοῦ πόνου και φωνάζει.
Καίει τὴν ἀμοιρὴ ζωὴ στὸ ἐρωτικὸ ροζτάσι
Τῆς ἀνοιξῆς πού ὄρμασε στὰ γύρω και ροζτάζει.

Τὸν κίονι! Μέσα στὸ χωριὸ κατάρα σπάει τὸ κλίμα!
Ψηλὰ τὰ σπίνια, πῶ ἠγλὰ τὰ δέντρα, μὰ βαθειά του
Μαυρολόγει τὸ σύννεφο τῆς ἐρημίας, κι' ἀντάμα
Περνεῖ σὲ χάλκινο ἄλογο τὸ πνεῦμα τοῦ θανάτου.

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛ-ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

[Τώρα πού γίνεται τόσος λόγος γιὰ τὴ Γερμανικὴ σοσιαλδημοκρατία, νομίζουμε πῶς εἶναι πολὺ ἐπίκαιρο νὰ διαβάσουν οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» μερικὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα ἀπὸ τὴ βιογραφία τοῦ ἰδρυτῆ τῆς Φερδ. Λασσάλ. Τὰ σημεῖα αὐτὰ εἶναι παρμένα τὰ περισσότερα ἀπὸ ἓνα σχετικὸ βιβλίο τῆς γυναικάς ἐκείνης, πού ἔξ αιτίας τῆς ἐμονομάχου και πέθανε ὁ Φερδ. Λασσάλ. Ἐχοντας γιὰ βάση τὸ βιβλίο αὐτὸ ὁ Γάλλος κ. Jean de Liniers ἔγραψε μιὰ μελέτη με τὴν τίτλο: «Ὁ Λασσάλ και ἡ Κα ντέ Ρακοβίτσα». πού τὴ δημοσιεύσαμε ἐδῶ].

Ἄντι νὰ πᾶτε ὁλοῖσα με τὸ ἠλεκτρικὸ τραῖνο ἀπὸ τὴ Γενεύη ἴσαμε τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ Σαλέβ, κατεβῆτε ἀνάμεσα στὸ Βεϊριέ και Κολλόν, στὸ σταθμὸ τοῦ Μπόζ-σεϊ-Κρεβέν. Πάρτε τότε τὸ δρόμο μέσα στ' ἀμπέλια, πού κατόπι περνάει ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ μεγάλα δέντρα ἐνδὸς δάσους. Σὲ λίγο ὁ δρόμος τραβᾷ κατὰ μέρος στὸ «Διαβολόβαλτο», ἓνα βάλτο ἀπὸ μαῦρο και σάπιο νερό. Λίγα βήματα μαζύτερα νὰ σας σ' ἓνα γυμνὸ μέρος τοῦ δάσους· ἐκεῖ μες στὴν πυκνὴ γλόχη ἐνδὸς ἀπλόχωρου λιβαδιοῦ ὑψώνεται κάποιος σωρὸς ἀπὸ πέτρες, πού μόλις ἔχει ἐνδὸς μέτρου ὕψος. Ὅποιος δὲν τὸ ξέρει ἀπὸ πρῖν, δὲ θὰ παρατηρήσῃ τὴ μισοσβυσμένη τούτη ἐπιγραφή:

ΦΕΡΔ. ΛΑΣΣΑΛ

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΣΤΙΣ 11 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1825

ΠΕΘΑΝΕΝ ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΣΤΙΣ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1864

Ἡ τοποθεσία εἶναι Γαλλικὸ ἔδαρος. Οἱ ἀντίπαλοι ἔτσι μπορούσαν νὰ γυρίσουν στὴ Γενεύη χωρὶς ν' ἀνησχοῦν ἐξ αιτίας τῆς μονομαχίας τους.

Ὁ Λασσάλ ὁ μεγάλος δημεγέρτης, ὁ θεμελιωτῆς τῆς Γερμανικῆς σοσιαλ-δημοκρατίας, ἔπῃγε νὰ σκοτωθῆ ἐκεῖ — ἀπὸ ἓνα νέο Ρομᾶνο, πού ποτὲ στὴ ζωὴ του δὲν εἶχε πιάσει ὄπλο — και γιὰ μιὰ γυναικα.

Ἡ ἡρωίδα τοῦ δράματος αὐτοῦ ἦταν κάποια κόρη γοητευτικῆς ὁμορφιάς, ἡ Ἑλένη ντέ Ντένιγκες. Ἀπὸ τὸ γάμο τῆς μ' ἐκείνον ἀπὸ τοὺς δύο ἀντίπαλους, πού ἔζησεν, ἔγινε σὲ λίγο Κυρία ντέ Ρακοβίτσα. Αὐτὴ στὰ 1879 ἐτύπωσε τὴν ἱστορία τοῦ μοιραίου δεσμοῦ τῆς μετὰ Λασσάλ.

Κατόπι ἡ κυρία Ρακοβίτσα ἐπαντρεύτηκεν ἓνα Ρώσο λόγιο, τὸν κ. Σχέβιτς κ' ἐξοῦσε μαζί του στὸ Μόναχο. Ὑστερ' ἀπὸ πενήντα χρόνια κι' ἀφοῦ τὸ χιόνι τῶν χρόνων εἶχε διώξει τὸ χρυσα φένο χρώμα τῶν μαλλιών τῆς, τ' ὄνομά τῆς ἄρχισε νὰ ξαναγυρίζῃ στὸ στόμα τῶν ἀνθρώπων ἐπειδὴ ἐτύπωσε ξανά ὅλη τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς τῆς και τῆς σχέσης τῆς μετὰ Λασσάλ. Στὸ βιβλίο τῆς ἐξὸν ἀπὸ τὴν ἐρωτικὴ τῆς ἱστορία μετὰ Λασσάλ δίνει πληροφορίες σὲ κάθε σελίδα γιὰ πολλοὺς ἀνθρώπους πού στὸ δέκατον ἑνατον αἰῶνα εἶχαν κάποιο ὄνομα στὴν πολιτικὴ, στίς τέχνες ἢ στὸ θέατρο.

Ὁ πατέρας τῆς Ἑλένης, ὁ βαρῶνος ντέ Ντένιγκες ἦταν προτεστάντης Πομερανός. Ἡ δραστηριότητά του, ἡ ἐξυπνάδα του τὸν εἶχαν ἀνυψώσει ἴσαμε τίς πῶ λαμπρὲς θέσεις. Ἀπλὸς ὑψηλῆς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Βερολίνου, ἀλλὰ προστατευόμενος τοῦ Οὐμπολτ, ἐκίνησε τὴν προσοχὴ τοῦ διαδόχου τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανού, πού ἀμέσως τὸν ἔφερε στὸ Μόναχο σὰν παιδαγωγὸ και σὰν φίλον. Ὅταν ὁ Μαξιμιλιανὸς Β' ἔγινε βασιλεῦς, τὸν ἐπέτρε γιὰ σύμβουλο